

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ЛІЦЕЮ НА РІВНІ СТАНДАРТУ

Горошкіна О.М., докт. пед. наук, професор

У статті визначено концептуальні засади компетентісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею, зокрема визначено мету, що полягає у формуванні предметної і ключових компетентностей учнів. Акцентовано на тому, що компетентність – це особистісна якість, що є результатом саморозвитку учня.

Ключові слова: компетентність, компетентісний підхід, предметна компетентність, ключові компетентності учнів ліцею.

The article defines the conceptual foundations of competently oriented teaching of the Ukrainian language of pupils of lyceum, in particular the goal of forming the subject and key competencies of students is determined. The emphasis is on the fact that competence is the personal quality that results from the student's self-development.

Key words: competence, competence approach, subject competence, key competences of students of lyceum

Упровадження компетентісного підходу забезпечує посилення прикладного характеру мовної освіти, що уможливорює використання теоретичних знань як практичного засобу пояснення явищ і розв'язання проблем, застосування досвіду успішних дій у конкретних ситуаціях, переорієнтацію з процесу на результат освіти в діяльнісному вимірі, що, своєю чергою, стає імпульсом для розроблення концепції компетентісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею.

Мета компетентісно орієнтованого навчання – формування в учнів предметної і ключових компетентностей, що визначають здатність особистості ефективно діяти у фаховій галузі та в суспільній практиці. Опрацювання наукових праць уможливорює висновок: компетентність – це власний досвід суб'єкта навчання, здобутий у процесі навчання, самонавчання, саморозвитку під керівництвом учителя-словесника; предметні і ключові компетентності – це не сума знань, хоча, знання мають винятково важливе значення, це не відомості з підручників, словників, інтернетних джерел, що розширюють межі програми, і навіть не вміння застосовувати ці знання, це особлива особистісна якість, що є результатом саморозвитку учня за допомогою вмілого наставника – учителя, майстра своєї справи. На відміну від знаннєвого досвіду, компетентність не можна передати в готовому вигляді, кожен учень самостійно формує власну компетентність.

Ідея модернізації освітнього процесу на компетентісних засадах перебуває в стадії активного обговорення, вона потребує розв'язання багатьох проблем, передусім розроблення нових стандартів освіти, оновлення відповідного навчально-методичного забезпечення на засадах компетентісного підходу, оптимального поєднання традиційних методик та інноваційних технологій навчання української мови, спрямованих на формування предметної

та ключових компетентностей учнів ліцею, а також розроблення системи об'єктивного контролю.

Опанування української мови має забезпечити розвиток критичного мислення, мовлення учнів, а також ефективне засвоєння інших навчальних предметів, що й зумовлює унікальність української мови. З огляду на своє гуманітарне спрямування, потужний потенціал впливу на учня українська мова як навчальна дисципліна неодноразово ставала точкою відліку у розв'язанні не лише педагогічних, а й соціальних проблем, а пошук шляхів ефективного навчання був пов'язаний із вибором стратегії розвитку всієї освітньої системи. Тож зараз важливо знайти оптимальні шляхи формування ключових і предметної компетентностей учнів, скорелювати їх із діяльністю учителів, які викладають інші навчальні предмети.